

Preek op Mariaviering op zaterdag 31 december 2022 in Ver-Assebroek

Lezingen: Num 6,22-27; Gal 4,4-7; Lc 2,16-21

Broeders en zusters,

Het is nieuwjaaravond. Straks gaan jullie met de familie aan een gezellige tafel de overgang naar het nieuwe jaar vieren, dankbaar voor het jaar dat voorbij is en in verwachting van een gezegend en gezond nieuw jaar. Daarom wil ik jullie alvast een zalig en gelukkig nieuwjaar wensen. We willen in deze eucharistie God danken voor al het goede dat we in het voorbije jaar mochten ontvangen en Gods zegen vragen voor een goede gezondheid naar geest en lichaam in dit nieuwe jaar.

Jullie weten dat de Kerk op 1 januari het feest viert van Maria, de moeder Gods. Daarover willen het ook vandaag hebben. Moeder worden is een bijzondere ervaring en een groot mysterie. De geboorte van een mens is het eindpunt van een mysterieus verblijf van ongeveer negen maanden in de schoot van een vrouw, die daarom je ‘moeder’ heet. Moeders staan aan het oorsprong van het leven. Iedere mens, man of vrouw, heeft een moeder. Moeders hebben ons negen maanden in hun schoot gedragen en gekoesterd. Daarom verdienen ze blijvend respect en dankbaarheid. Daarom is er een onlosmakelijke lichamelijke en geestelijke band tussen een moeder en haar kind.

Dat alles heeft Maria ook meegemaakt. Ze heeft net als vele moeders aan den lijve ondervonden wat het betekent zwanger te worden en een kind ter wereld te brengen. En daarom kunnen vrouwen die moeder geworden zijn beter dan mannen begrijpen wat dat betekent. Mannen zijn er ook wel in betrokken, maar toch meer op afstand. Ze hebben op een bepaald moment het zaad in de schoot van hun vrouw uitgestort, maar het is toch de vrouw die de vrucht gedurende negen maanden heeft gedragen, met alle verwachtingen, vreugde, maar ook ongemakken die dat met zich meebrengt.

Kinderen verwekken, kinderen dragen en kinderen baren is eigen aan de mens. Het heeft te maken met onze sterfelijkheid. Een mens wordt geboren en zal uiteindelijk sterven.

Maar met Maria is er iets speciaals aan de hand. Ze was niet alleen de moeder van de mens Jezus. Sinds eeuwen belijden christenen ook dat ze de ‘Moeder van God’ is. Dat is een merkwaardige idee eigenlijk, Moeder van God! Hoe kan zij moeder van God zijn? God kent toch geen begin en einde. Hij wordt niet geboren en sterft niet. God heeft geen ouders. Hij is er van alle eeuwigheid. Hoe kunnen we dan Maria de ‘moeder van God’ noemen? Het is begrijpelijk dat er in de geschiedenis door theologen ruzie is gemaakt over dit geloofspunt. Nestorius bijvoorbeeld zei: je mag Maria niet ‘moeder Gods’ noemen, maar ‘moeder van Christus’. Maar Cyrillus, de bisschop van Alexandrië, was daar niet mee akkoord. Hij vond dat Nestorius daardoor de goddelijke en de menselijke natuur van Jezus te veel splitste, terwijl die in de god-menselijke persoon Jezus Christus tot eenheid waren gebracht. Niet alleen de theologen trouwens maakten daar ruzie over. Toen men in het jaar 431 in het concilie van Efeze bijeenkwam om over die kwestie te beraadslagen, kwamen de gewone gelovigen massaal op straat om de titel “Moeder Gods” voor Maria op te eisen.

Het was inderdaad niet zo evident om Maria Moeder God te noemen. Het was echt iets om goed over na te denken. Maria bestond toch niet eerder dan God. Ze was maar een mens, geen godin! Hoe kun je haar dan de moeder van God noemen? Toen zagen de concilievaarders te Efeze stilaan een oplossing voor dit probleem. God is altijd God gebleven, maar omdat Jezus, als Zoon van God, tegelijk mens en God is, kan je toch zeggen dat Maria Moeder van God is. Dit zeggen we elke keer wanneer we een ‘Wees Gegroet Maria’ bidden, aan het slot: “Heilige Maria, Moeder Gods, bid voor ons, arme zondaars, nu en in het uur van onze dood.”

We denken dan niet aan God de Vader, ook niet aan God de Heilige Geest, maar alleen aan Jezus, God de Zoon.

Toch gaat het geheim van Maria en God wat verder. Geen mens is zo innerlijk diep verbonden met God als Maria, behalve natuurlijk Jezus zelf. Die band met God de Vader is zo bijzonder, omdat God door haar op een nieuwe manier, door zijn Zoon, in onze wereld aanwezig is. Daarom zegt de Bijbel ook dat Gods Zoon mens geworden is in de schoot van Maria zonder de tussenkomst van een menselijke vader. Gods Geest heeft haar overschaduwd. En wat uit haar geboren is was de god-mens Jezus. In de mate Jezus niet alleen mens was, maar tegelijk ook de Zoon van God, kun je zeggen dat Maria de moeder van God is, de *Theotokos*, de God-barende, zoals de vaders op het concilie van Efeze dat uiteindelijk formuleerden.

Het feest van de Moeder Gods valt precies op de achtste dag na Kerstmis. Het is dus de voltooiing van het Kerstoctaaf. Zo wijst dit feest opnieuw naar het mysterie waar het om gaat. God is in onze wereld gekomen, de Schepper in zijn schepping, de Heer wordt dienaar, de Eeuwige wordt tijdelijk.

Nu ga ik ervan uit dat Maria niet in de eerste plaats filosofe was, maar moeder. Toch moeten we ons bewust zijn dat zij de dingen niet zomaar liet passeren. Ook vandaag lezen we in het Evangelie: “Maria bewaarde al deze woorden in haar hart en overwoog ze bij zichzelf.” Het is een mooi kenmerk van de Joodse cultuur in die dagen en ook nu nog, dat je nadenkt, dat je wijsheid zoekt. Dat is niet de wijsheid van de grote filosofen of wetenschappers van die tijd, maar de wijsheid die we in de Bijbel tegenkomen. De dingen overwegen in je hart is een soort Bijbelse bezinning. Wat mag dit betekenen? Wil God mij iets zeggen doorheen dit teken, deze gebeurtenis? Is dit iets voor mij alleen, of ook voor ons als gezin, of voor meer mensen; voor heel de mensheid?

Broeders en zusters, op de drempel van het nieuwe jaar wens ik jullie toe dat de Moeder Gods Maria jullie mag bijstaan om met veel goede moed dit jaar te beginnen, ook als niet alles naar wens verloopt. Ook bij Maria verliep niet alles zoals ze verwachtte. Maar zegt de evangelist Lucas: “ze bewaarde alles in haar hart”. Zo begreep ze beter wat God van haar verwachtte. Ik wens jullie ook deze mariale bedachtzaamheid toe. Amen.

Adelbert Denaux, pr.

Geïnspireerd door de preek op de prekenite van Pastoor Michal Hagen:
<http://www.hagenpreken.nl/preekcms/index.php/prekenarchief/34-kersttijd-jaar-a/804-a2014kerstt03nieuw>